

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec — Posamezna številka 1 — Din

LETO 1940

JANUAR

STEV. 1

*Z božičnim mirom pričeto in z božjim varstvom spremljano novo leto
želi tržiški župnik in oba gg. kaplana*

Jaslice v naši cerkvi

Že od nekdaj postavljajo tržiški župljani z veliko ljubeznijo v svojih domovih jaslice. Mnogi so v pripravi naravnost umetniki. Prav je, da jaslice ljubimo. Da bi jih za Božič le pripravil vsak tudi v svojem srcu!

Prav letošnji Božič poteče tudi 50 let, odkar imamo v župnijski cerkvi na oltarju sv. Jurija jaslice. Bile so prvo večje delo, ki ga je oskrbel že prvi mesec svojega župnikovanja v Tržiču blagopokojni g. župnik Potokar. Prej je nadomestovala jaslice kar lepa slika, ki visi tudi še sedaj v božični dobi v karmelskem oltarju. Stale so nove jaslice 150 kron. G. Potokar je napisal v župnijsko kroniko: »Ljudstvu, zlasti otrokom, so jaslice vidno ugajale, zato so v teku 9 dni nanosili v skrinjico toliko novcev, da so bile jaslice na mah plačane.«

Kakor po naših domovih, tako so bile tudi cerkvene jaslice večkrat kaj predrugačene. Saj pri vsakih jaslicah lahko spremenimo razsvetljava, ozadje, planjavo in še marsikaj. Nekaj je pa našim jaslicam le manjkalo in to dobijo letos. Gotovo bo lepo.

Manjkalo je primerne ozadja. Že lansko leto je hotel s to pomanjkljivostjo iznenaditi neki domač umetnik, ki je naslikal Betlehem kar na lepenko. Hvaležni mu moramo biti za to zamilsel. Ko se je pa prav pred Svečnico mudil v Tržiču slikar iz Kranja g. Bradaška Matija, ki je zadnja leta že mnogim cerkvam oskrbel s svojim čopičem lepe jaslice, je pomeril novo ozadje in še hlevček tudi za našo cerkev.

Umetnik je naslikal na vezane plošče pravo betlehemske polje. Za podlago je imel sliko betlehemske okolice in v tem bo odslej posebnost naših cerkvenih jaslic, da bodo z ozadjem predstavljale resnično poljano Kristusovega rojstva. Tudi hlevček je narejen v obliki dupline. Nad ozadjem jaslic plava na posebnem slavlolu številna skupina angelov, ki oznanjajo nebeško glorio. Vsak angel ima poseben izraz, vsi skupaj pa lepo ločijo jaslice od oltarnega nastavka.

Na vsak način je naša cerkev z izpopolnjenimi jaslicami mnogo pridobila. Pomolimo radi te dni ob njih in spominimo se za kritje stroškov tudi — skrinjice!

Vinko Zaletel:

Krst turškega otroka

Poroka je bila v turškem delu mesta Skoplja. Poroke pa tam ni brez ciganske godbe. Tudi danes igra godba poskočno koračnico, da kar pete dviga:

melodijo naše pesmi: »Regiment po cesti gre«. Sestre prav ta hip ni pri otrokih in zato se otroci sirotišča sv. Jožefa kot čebele usujejo na cesto in koracajo

za godbo. Ko sestra opazi, da otrok ni, hiti za njimi in ljudje se kar čudijo, da še ta »čudna« ženska leta za cigansko godbo.

Ko sestra vodi otroke nazaj v sirotišče, jo na potu ustavijo tri Turkinje z zakritimi obrazi. Samo ena zna malo srbščine. Komaj ji dopove, da je njen otrok bolan in jo prosi, da bi prišla k njemu. Sestra je namreč vedno zdravila otroke v sirotišču in je bila tudi drugje znana kot zdravnica. Pripeljejo jo do turške hiše, ki je zunaj revna, umazana; znotraj pa tako lepa in čista, da bi lahko s tal jedel. Vsa soba je pokrita z dragocenimi preprogami. Sestra pogleda otroka, ki leži v lepo izrezljani zibelki v svilenih odejah in ves drhti v vročici. Takoj spozna, da bo otrok kmalu umrl in da sedaj ni važna telesna pomoč, temveč kako otroka krstiti, napraviti ga za otroka božjega. Sestra zaprosi za kis, toda — hvala Bogu — nimajo ga. Hitro gre v sirotišče, naliže kisa v posodico, vato pa namoči v vodo. Da ne bi česa sumili, je dala sestra vsem poduhati kis. Okrog nje je polna soba Turkinj. Pozorno gledajo, kaj sestra

dela. Sestra pa pritisne vato na otrokovo čelo, voda priteče na glavo in medtem izgovarja besede: »Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duda«. Seveda nobena Turkinja ni niti pojma imela, da sestra krsti. Nato vsega otroka umije s kisom in mu tako oblaži vročico in otrok sladko zaspi. Turkinje, misleče, da je otrok ozdravil, se sestri zahvaljujejo, jo objemajo in ji strežejo s črno kavo. Sestra se komaj reši teh prijaznosti in jim obzirno pove, da otrok pač ne bo dolgo živel, da mu je ona samo bolečine olajšala in da je zato zaspal.

Sestra doma samo to prosi Boga, da bi otrok umrl. Kajti s krstom turškega otroka je prevzela veliko odgovornost. Naslednji dan gre sestra zopet k otroku. Turkinje jo rotijo, naj jim reši otroka. Otrok pa je bil že v zadnjih zdihljajih. Prav milo pogleda sestro, kot da se ji hoče zadnji hip zahvaliti za največjo srečo, da bo naslednji trenutek dospel v nebesa, ki so njegovim rojakom zaprta. Ženske so zajokale, sestri pa je srce kipelo od veselja v misli: enega sem pa le v nebesa spravila!

Cadež Viktor, župnik v Mekinjah:

Nekaj višarskih spominov

Pri znani ljubezni Tržičanov do višarske božje poti upam, da Vas bodo zanimala sledeče črtice.

Naj Vam najprej zopet predstavim romarsko družbo, kakor sem Vam že o njej pisal leta 1935.; to je namreč triperesna deteljica: moja mati, starejši brat in jaz, katera družba je bila letos (1939) pomnožena še za eno peresce: mlajšega brata. Prvi trije smo leta 1899. prvič skupno poromali na sv. Višarje, zadnja leta pa zaporedoma večkrat in tako tudi letos za 40 letnico. To je pomenilo za mater, ki je bila ob našem prvem romanju v 40. letu, da se je pomaknila v 80. leto življenja, v dobo, v kateri se le še redki povzpno tako visoko; rojena je bila namreč 13. januarja 1860. Sicer je tudi mater dolgotrajni kašelj spominjal, da ji je mladost že davno prešla, a zaupanje do višarske Marije je šlo preko te težave. Naj navedem nekaj zanimivosti s tega pota, za katerega smo določili prvi teden v avgustu 1939.

Vsi štirje romarji smo se skupno našli v sredo 2. avgusta na Jesenicah in se ob najboljšem razpoloženju odpeljali. Na obojni meji je dokaj natančna kontrola hitro ugotovila, da nismo nevarni za prenašanje kakih večjih vsot raznih valut. Zlasti pa smo bili zadovoljni, da je z nami vred dobil prost prehod tudi foto-aparat, v katerega naj bi vjeli nekaj posnetkov z našega pota. Dež tistega popoldneva, ki je prenehal šele malo pred 6. uro zvečer, je našo družbo siloma razpolovil v dva tabora: mati in starejši brat sta ostala ob vznožju višarskega hriba, z mlajšim bratom pa sva odšla po dežju na vrh in ga ob osmih zvečer srečno dosegla; zaostala »ptička« sta za nama korajžna in vesela »prihitela« naslednji dan okrog poldne. Omembe vreden je nov križev pot ob tej poti, katerega je cerkveno predstojništvo iz Žabnice začelo v tem letu postavljati. Docela dovršena je bila takrat šele prva postaja; že po tej se lahko sklepa, da bodo po tem križevem potu

sv. Višarje precej pridobile na privlačnosti; kakor bi zrastle iz skale, taka je prva postaja, v resnici nekaj prisrčno lepega, moderna sicer, a sijajno zamišljena. — Večina višarskih romarjev je poznala dobrosrčno staro gostilničarko »Na planini«, ki je nešteti tako dobrohotno postregla s »čajčkom, mlekcem« itd. Pa naj še tukaj dobri dušici mimo grede zasadi skromno cvetko na njen grob: v pretekli zimi jo je namreč Bog odpoklical v večnost. Blag ji spomin!

Ne bom tukaj opisoval, kaj smo doživljali potem na sv. Višarjih: to so stvari, ki jih more človek le doživeti: pisana beseda je samo medel odsev vsega tega. Omenim naj le, da je bilo tudi lepo vreme, ki je nastopilo po dežju, v čudovitem soglasju z našimi občutki. Le »ena se meni ni želja spočila« naj še rečem, če smem popravljati Prešerna: želel sem kaki večji skupini romarjev v cerkvi spregovoriti kakor nekaj let poprej neki družbi z Goriškega, a žal je bilo le malo romarjev, in sem se moral to pot zadovoljiti s samo željo.

V petek se je naša družbica zopet razdelila v dva tabora: mati in starejši brat sta hotela še en dan uživati rajsko višarsko lepoto; nama z mlajšim bratom služba tega ni dopuščala in sva morala še isti dan zvečer dospeti na svoji službeni mesti. Gnalo naju je v Kanalsko dolino, da se v njej nekoliko razgledava po onih delih, kjer je še kaj slovenskega življa, izvzemši Žabnice, ki so sicer prav za prav slovenske, a ni bilo časa, da bi tudi tja namerila svoj korak. Ubrala sva jo v ta namen proti Ovčji vasi preko razsežnega planinskega pašnika, Limarica imenovanega, odkoder se ti nudi diven pogled po Kanalski dolini. Prej zložna pot preide v zadnji tretjini v tako strmino, da bi niti Ciceronovi zgovornosti ne uspelo, stare romarje od navadnega pota preusmeriti na to pot. V Ovčji vasi sva si ogledala majhno, a prav lično cerkvico, v kateri se še vedno služba božja po večini vrši v slovenskem jeziku, podobno kakor v Žabnicah in v Ukvah. Potem je krenil brat — kolikor vem — v slovensko gostilno »Frühstück« na zajtrk, kamor ga je pač že ime takorekoč klicalo; jaz pa sem hotel še nekoliko podrobneje poizvedeti o izrednem možu dr. Percu, o katerem sem dokaj odličnega slišal že

leto poprej. Njemu naj bi služil moj obisk pri prijaznem ondodnem župniku g. J. Gujonu, ki mi je ljubeznivo postregel s podatki. (Dalje prihodnjič.)

To in ono

Duhovne vaje za mlade katoliške delavke se vršijo 31. decembra in 1. januarja v Marijanišču v Kranju. Udeleženke morajo priti k duhovnim vajam v soboto 30. decembra do 7. ure zvečer. Duhovne vaje se bodo končale v torek 2. januarja zgodaj zjutraj; če bo moralo kakšno tržiško dekle to jutro zgodaj na delo, se bo pa pač vrnilo na predvečer. Celotna oskrba bo znašala 60 din. Dotične, ki se nameravajo udeležiti teh duhovnih vaj, naj se takoj, gotovo pa do Božiča, javijo z dopisnico vodstvu Marijanišča v Kranju. Če so bile kdaj duhovne vaje potrebne, so prav gotovo nujno potrebne v današnjih težkih časih, ko nasprotniki vere in Cerkve tako agitirajo za svoje brezbožniške in prevratne ideje. Dekleta, na plan!

Bratovščina Marije Vnebovzete polaga svoj letni obračun na praznik svetih Treh kraljev, popoldne po večernicah v spodnji sobi kaplanije. Članarino naj poravnajo članice do Svečnice in kolikor je le mogoče na dan cerkvenih računov v župnijski pisarni. Za žive in mrtve članice je brana vsak mesec po ena sv. maša in ob smrti članice dobijo svojci pomoč. Vpisati se je mogoče pri zdravju in do 50. leta. Če članica umrje v prvih petih letih po vpisu, svojci nimajo pravice do polnega izplačila. Po smrti kake članice, morajo svojci poskrbeti za nadomestno članico.

Zelo so se podražile cerkvene sveče. Zato bodo morali to farani upoštevati pri letošnjem darovanju. Zlasti naj velja pravilo, da k darovanju za sveče pošlje vsaka družina svoj dar!

Oznanila za januar

1. **Novo leto.** Zapovedan praznik obrezovanja Gospodovega. Ob šestih in desetih je sv. maša pred Najsvetejšim. Med deseto sveto mašo, ki je slovesna z leviti, je običajno darovanje fantov in deklet. Popoldne ob pol treh so slovesne litanije Srca Jezusovega.

2. **Ime Jezusovo.** Danes in v sedmini je mogoče dobiti popolni odpustek zase ali za duše

v vical. Pogoji: sv. obhajilo, udeležba pri sveti maši in molitev po namenu svetega Očeta.

5. Vigilija k prazniku sv. Treh kraljev in prvi petek v mesecu. Ob sedmih je slovesen blagoslov vode. Na predvečer je v župnijski cerkvi skupna molitev svete ure.

6. Sveti Trije kralji, zapovedan praznik. Sveta maša ob šestih in desetih je pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma. Ob desetih je slovesna peta sv. maša z leviti. Popoldne ob pol treh so slovesne pete litanije Matere božje. V puščico se ta dan pobira za afriške misijone.

7. I. nedelja po Razglasenju Gospodovem in praznik sv. Družine. Službe božje so v navadnem redu. Po pridigi prve sv. maše, ki je pred Najsvetejšim, se vrši posvetitev krščanskih družin. Družine, ki še niso vpisane v bratovščino sv. Družine, naj to storijo zlasti danes!

14. II. nedelja po Razglasenju Gospodovem. Službe božje so v navadnem redu.

17. Sv. Anton Puščavnik.

21. Prva predpostna nedelja in god sv. Neže. Službe božje so v navadnem redu. Sv. Neža je patrona dekliške Marijine družbe in bo za družbo sv. maša že v soboto zjutraj ob šestih.

28. Druga predpostna nedelja. Službe božje so v navadnem redu.

31. Sv. Janez Bosko.

Cerkveni računi za župnijsko cerkev bodo v torek po sv. Treh kraljih, to je 9. januarja. Ta dan bosta sprejemala gg. cerkvena ključarja v župnijski pisarni pristojbine za cerkvene sedeže dopoldne od osme do dvanajste ure in popoldne od druge do šeste ure. Letna pristojbina za vsak sedež znaša 15 dinarjev. Imejtelji sedežev naj vedo povedati številko klopi. Vsakdo naj skrbi, da bo ta dan točno poravnana letna pristojbina za vsak sedež. V opomin se oglašajo ob osmih, dvanajstih in ob dveh veliki zvon.

Cerkveni računi za podružnice bodo v nedeljo 7. januarja po osmi sv. maši v župnijski pisarni. Tedaj naj pridejo gg. ključarji podružnic!

Izpraznjeni cerkveni sedeži pridejo na dražbo, ki bo v župnijski pisarni v nedeljo 21. januarja po osmi sv. maši. Označeni bodo v oznani prejšnje nedelje. Pod roko ne bo oddan noben sedež in so tozadevna priporočila odveč!

Darovanja za sveče bodo pri šesti in deseti sv. maši: 14. januarja za sososko Sv. Ane, 21. januarja za Dolino, 28. januarja za Tržič in Bistrico. V puščico se te nedelje pobira za splošno cerkveno razsvetljavo.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 7., vesoljna odveza 1., 6.

Dekliška Marijina družba: shod in skupno sv. obhajilo 21. Sv. maša 20.

Marijina družba za žene: shod 28., skupno sv. obhajilo 14.

Molitvena pomoč KA: vsak petek zvečer ob osmih.

Marijini vrteci: po napovedi gg. veroučiteljev.

Mladinska pobožnost: 14. popoldne z nagovorom za otroke, z otroškim petjem božičnih pesmi in petimi litanijami Matere božje.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 15., dečki ljudske šole 20., deklice ljudske šole 27., šolarji iz Doline 21., šolarji od Sv. Ane 28.

Župnijska kronika za november 1939

Novembra v naši župniji rojenih: 11.

Novembra v naši župniji poročenih:

- 1. Roblek Janez,** delavec v fužini in hišni posestnik, Dolina 104, in **Eniko Marijana,** tovarniška delavka, Stražišče 92, župnija Smartin pri Kranju, poročena 11. novembra.
- 2. Slatnar Janez,** usnjarski delavec, Tržič, Kovaska ulica 3, in **Verstovšek Antonija,** predilniška delavka, Tržič, Glavni trg 15, poročena 18. novembra.
- 3. Ambrožič Stefan,** čevlarski pomočnik, Kovor 15, in **Slapar Angela,** predilniška delavka, Bistrica 2, poročena 18. novembra.
- 4. Golmajer Franc,** delavec, Dolina 88, in **Semrov Franciška,** delavka v papirnici, Slap 91, poročena 23. novembra.
- 5. Kikel Oton,** strojni ključavničar v fužini, Tržič, Ulica Ahačiča Franca 8, in **Kralj Marija,** zasebnica, Tržič, Za Mošenikom 2, poročena 26. novembra.
- 6. Knific Jožef,** kmečki posestnik, Sv. Ana 8, in **Mali Marija,** posestnikova hči, Golnik 4, župnija Križe, poročena 26. novembra.
- 7. Perne Alojzij,** šofer, Tržič, Ljubeljska cesta 17, in **Klobučar Berta,** predilniška delavka, Bistrica 39, poročena 26. novembra.
- 8. Semrov Slavko,** ključavničarski pomočnik, Tržič, Cerkvena ulica 3, in **Meglič Terezija,** delavka v papirnici, Dolina 117, poročena 26. novembra.

Novembra v naši župniji umrli:

- 1. Kralj Marija,** zasebnica-vdova, rojena 28. VI. 1852 v Zvirčah, župnija Podbrezje, umrla v Tržiču, Cerkvena ulica 18, dne 1. novembra.
- 2. Rabič Marija,** vdova-zasebnica, rojena pri Sv. Ani 14. V. 1860, poročena drugič 26. XI. 1905, umrla v Tržiču, Ulica Viljema Pollaka 3, dne 10. novembra.
- 3. Pegrin Jera,** predilniška delavka-vdova, rojena 5. III. 1895 v ljubljanski bolnišnici, poročena 10. I. 1915, umrla na Bistrici 37, dne 30. novembra.

Novembrska poročila od drugod:

- 1. Pavšek Marija,** hči delavca Jožefa, rojena na Slapu 86, dne 18. XI. 1938, je umrla v ljubljanski bolnišnici 15. X. 1939.
- 2. Meršol Ana,** rojena v Tržiču 24. VIII. 1899, se je poročila v cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani 19. XI. 1939. Pred poročni oltar jo je peljal Urankar Mihael.